

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többesúri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A vidéki városok rendőrsége.

Az 1912. évi 58-ik törvényzikk alapján az 1913. évi költségvetésbe egy millió korona állítatott be a vidéki városok rendőri intézményének fejlesztésére. Lukács László belügyminiszter ezt az összeget most utalványozta ki a segélyben részesítendő törvényhatósági és rendezett tanácsú városok számára. Nagyenyed város 4000 korona segélyt kapott. A kiosztással egyidejűleg körrendeletet bocsátott ki a belügyminiszter a városok polgármestereihez, amelyben tüzetesen megjelöli az állami segélyek célját és azokat az irányelveket, melyeket felhasználásuknál követni kell.

Ez a rendelet keresetlen őszinteséggel jellemzi a vidéki városok rendőrségének állapotát, amely természetesen szorosan összefügg a szomorú közbiztonsági viszonyokkal is. Ez az egy millió korona segély az első kezdő lépés a gyökeres szanáláshoz és az egész intézmény szerves reformjához. Első sorban a rendőrök javadalmazásának valamelyes javítására van szükség. A miniszter kilátásba helyezi a rendőrlégények illetményeinek maradandóbb rendezését, de addig is, amíg ez bekövetkezik, a rendelet szerint az állami segély felhasználásával arra kell törekedni, hogy a rendőröknek és altiszteknek legalább 100 koronával nagyobb évi fizetésük legyen, mint a megyei szolgáknak és altiszteknek. A vidéki rendőrök fizetése ugyanis oly silány, hogy teljesen lehetetlen e szolgálatra megbízható és kellő intelligenciájú embereket kapni.

A silány fizetés és a gyöngye létszám az egyik főoka a vidéki városok nyomorúságos közbiztonsági állapotának. Megtörténik ezenkívül és ezt is a rendeletből tudjuk meg, hogy még ezt a kevés rendőrt is részben szolgál, kézbesítői és egyéb munkára használják. Éppen azért elrendeli miniszter, hogy az államsegéllyel csak azoknak fizetését javítsák, akik tényleg rendőri szolgálatot teljesítenek.

A másik nagy baja a vidéki rendőrségeknek a szakkiképzés hiánya. A

rendőri igazgatás a szolgálat minden tagjától különös képességeket és tehetségeket követel és ezt csak megfelelő speciális iskolázással lehet elérni. Ezért égető szükség van a rendőri szakoktatás intézményének megtanulására. A belügyminiszter ennek az egy-millió állammegélynek keretében igen czélszerű és hatásos módon lerakja a rendőri szakoktatás intézményének alapjait. A kivetett államsegély egy része erre a célra lesz fordítandó. Még ebben az esztendőben Budapesten oktatótiszteket és altiszteket képző tanfolyamot rendeznek. Később más városokban is lesznek ilyen tanfolyamok. A kivetett államsegélyek egy részét a vidéki városok a tanfolyamra küldött tisztek és altisztek utazási költségeinek és napi-dijainak fedezésére fordítják.

A szakoktatás céljaira az ötezer lakoson aluli városok egyelőre 300 koronát, az öt-tízezer lakóssal bíró városok évi 500, a nagyobb városok évi 800 koronát kapnak. Részben az illetmények javítása, részben a szakoktatás czélszerű szervezése remélhetőleg nagy mértékben fog hozzájárulni a vidéki városok rendőri intézményének megjavításához és fejlesztéséhez.

De egyéb súlyos hiányai is vannak a vidéki rendőrségeknek. A nyomozást helyesen és sikeresen nem az egyenruhás rendőrök, hanem a képzett detektívek, a polgári ruhás rendőrök tudják csak teljesíteni. Detektívek nélkül modern rendőri szolgálatot el se lehet képzelni. A belügyminiszter rendeletéből pedig arról a szinte hihetetlen tényről győződünk meg, hogy 137 vidéki városban mindössze 47 polgári biztosi állás van rendszeresítve. Tehát minden harmadik városra jut egyetlen egy detektív. De ezek a polgári ruhás rendőrök is inkább irodai vagy adminisztratív szolgálatot teljesítenek, mint mozgó szolgálatot. Az államsegély révén ezuttal arról intézkedik a miniszter, hogy legalább minden 10.000 lakossal bíró városban szervezzenek egy polgári biztosi állást évi 1400 korona fizetéssel és a XI. rangosztálynak megfelelő lakáspénzzel.

A miniszter intézkedései két dologról győzhetnek meg minden elfogulat-

lan embert. Az egyik az, hogy egész állami és közigazgatásunk terén mennyi a sürgős tennivaló, mennyi gondra, munkára, áldozatra van szükség, hogy a legsürgősebb hiányokon és bajokon segítsünk. A vidéki rendőrségeknek ez a kiáltó elmaradottsága nem csekély dolog. Hisz a vidéki városok közönségének élet- és vagyonbiztonsága, gazdasági és kulturális fejlődése függ nagyrészt ennek a kérdésnek a helyes megoldásától. De hány ilyen égető kérdése, sebe, hiányossága van a magyar állami és törvényhatósági életnek még a rendőrség kérdésén kívül is!

Az a mód, ahogyan a belügyminiszter ennek a reformnak megoldását meghozta, viszont jellemzi azt a féltő gondot, melylyel a kormány nehéz politikai és pénzügyi viszonyok között igyekszik a bajon, a hiányokon és elmaradottságokon segíteni. Ha még egyelőre nem gyökeres és nem szerves ez a reform, ennek az az oka, hogy a mai pénzügyi helyzetben még nagyon széreny eszközök állanak rendelkezésére. Amit ezekkel az eszközökkel elérni lehet, azt a kormány megcsinálta. Segített a legégetőbb hiányokon és megvetette egy szerves, gyökeres és égetően szükséges reform alapjait. De hogy ezen az uton tovább lehessen menni, hogy nem csak a vidéki rendőrségek hiányain, de közigazgatásunk más égető bajain is segíteni lehessen, ehez a kormányzat és törvényhozás nyugodt, békés munkás korszakára van szükség. Ideje lenne, hogy ezt mindenki belássa és hogy minden hazafias ember, elsősorban a hazafias sajtó ezen munkálkodjék és hogy a munka esetleges sikerét önző okokból senki meg ne rontsa.

POLITIKAI HIREK.

Husvét vasárnapján Lukács László miniszterelnök két nagyon érdekes nyilatkozata látott napvilágot. Az egyik azt a beszélgetést tartalmazza, melyet a miniszterelnök egy újságíróval, közvetlenül a választójogi törvényjavaslatnak a főrendiházban történt megszavazása után folytatott. Ez alkalommal a miniszterelnököt körülvette az üdvözlők serege, akik neki a hatalmas és

korszakalkotó akció befejezése alkalmával szerencsét kívántak.

A választókerületek új beosztása a legnehezebb problémák egyike — mondta többek közt a miniszterelnök — és én remélem, hogy az ellenzék végül elérkezik ahhoz a belátáshoz, hogy ennek a kérdésnek megoldásánál nem szabad távollétével tündökölni, mert ha van olyan terület, amelyen a magyarság szupremáciája kockán van, hát ez a terület az. Itt szükség van arra, hogy minden igaz magyar, kinek a szíve a helyén van, összefogjon.

Teljesen hidegen hagy, ha az ellenzéki urak most a sértő kifejezések egész regiszterét vonultatják föl, ha rólam véleményt mondanak. Ebbe nálunk mindenkinek bele kell törődni, aki valamit el akar érni. Volt idő, mikor egészen másképpen beszéltek rólam, amikor minden reményüket belém helyezték. Ez nem indiszkrétció, még az erzsébet-téri verebek is csiripeltek, hogy valósággal berontottak a házamba: lépjek már végre akcióba. Hisz, mindenki tudja: én eszközöltem ki Justh Gyulának az audienciáját, amelyre ő oly nagy súlyt fektetett. Én tehetek talán róla, hogy ezek az urak elérhetetlen, sőt az országra egyenesen káros politikai célokat követtek? Én mindenkor őszinte voltam velük szemben. Delibábokat soha sem kergettem, sőt mindenkit óvtam a fantomoktól.

A védtörvény és azzal összefüggő törvények, nemkülönben a választójogi reformtörvény és számos más közhasznú, a tisztviselői karra és a jogszolgáltatás menetére kiváló fontossággal bíró törvények meghozatala, valamint a házszabályok módosítása után a munkapárt nagyszámú kötelességeket teljesített az ország iránt. Programjának ama lényeges részét, hogy a képviselőház munkaképességét helyre fogja állítani, szintén beváltotta. Hogy ez mennyi küzdelembe, türelembe, sőt önmegtartózkodásba került, annak az egész ország tanúja volt.

Mindössze azt tartom az ország érdekében nagyon sajnálnivalónak, hogy Andrassy Gyula gróf és nevezettársai időnkint hol ebben vagy amabban a vármegyében, hol pedig vehemens hírlapi cikkekkel, mintegy tervszerűleg nyugtalanítják a bekéregő hajó közhangulatot.

HIREK.

— **Vármegyénk törvényhatóságának** tavaszi közgyűlése holnap, pénteken d. e. 10 órakor veszi kezdetét.

— **A főispán Abrudbányán.** Szász József, vármegyénk és Marostorda vármegye főispánja, e hó 25-én Abrudbányán volt és a Havasvidéki Takarékpénztár közgyűlésén elnökölt. Este a főispán tiszteletére a Havasi Kúrt szállodában társas vacsorát rendeztek, melyen igen sokan vettek részt.

— **Eljegyzés.** Jeney Iluskát eljegyezte Bíró Lajos magyarlapádi ref. lelkész Nagyenyeden.

— **A politika is ünnepel.** Budapest a husvétünnepet politikamentesen ülte meg. A képviselők közül alig volt Budapestben egynehány. A miniszterelnök is elutazott Lovranába, néhány napig pihenni, üdülni. A többi miniszter is nagyrészt a fővárostól távol töltötte a husvét napjait. A politikai klubok termei is kiürültek. A parlament új

ülésszaka csak május ötödikén nyílik meg és a kormány pártjának sokkal előbb aligha lesz valamelyes akciója. Az ellenzékiek hamarabb készülnek visszajönni. Márczius huszonhetedikén Kossuth-banquetet rendez a két függetlenségi párt. Ez az alkalom talán össze fog hozni néhány tucat koalíciós képviselőt Budapesten. Sőt ez a lakoma jó alkalom lesz arra is, hogy az ellenzék intézőbizottsága tanácskozzék. A koalíciós urak valami agitációt szeretnének rendezni, lehetőleg népgyűléseket tartanának. Egyelőre azonban inkább attól tartanak, hogy a márczius negyediké óta lehagolt szocialista pártvezetőség megvonja tőlük eddigi publikumukat. Polgárságot pedig — ezzel tisztában van a koalíció — nem kapnak sehol. Így hát valószínű, hogy az ellenzék is hosszabban fog ünnepelni.

— **Husvét napján** a róm. kath. templomban szentmise közben gyönyörű szép énekszám lepte meg a híveket. Dr. Lima n Emilné énekelte el „Ave Mariát“ a legszebb egyházi énektónusban, hegedű- és harmonium kísérettel. Ugyanekkor az „Előre“ egyházi dalkör vegyeskara több énekszámmal működött közre.

— **A kolozsvár-flumei gyorsvonat.** Május 1-től egész Erdélyre nagy fontosságú vonatot indít a Máv. igazgatósága. Kolozsvár és Fiume között közvetlen közlekedő gyorsvonat indulása van felvéve a májusi menetrendbe. Az új gyorsvonat Kolozsvárról indul reggel 9 óra 3 perccel és Nagyvárad, Szeged, Szabadka, Zombor és Ujdombováron át másnap reggel 7 óra 54 perccel érkezik Fiumeba.

— **Ismeretterjesztő előadás.** A Nagyenyedi Iparos-Önképzőkör márcz. 30-án, vasárnap délután 5 órakor Bethlen-kollégium dísztermében műsoros ismeretterjesztő összejövetelt tart a következő programmal: 1. Dalkeringő. Irta Wolfarth Lőrincz. Éneklő a kör három szolamu nőikara. 2. Költeményt mond el Barlabás Pál. 3. Munka és műveltségéről olvas fel Fogarasi Albert. 4. Költeményt mond el Szabó Rózsika. 5. Dialogot adnak elő Józsa István és Takács József. 6. Uj kuruczdalegyveleg. Irta Lányi Ernő. Éneklő a kör férfikara.

— **Tűz.** Kedden délután 2 órakor tűz volt Popa Gligor Baromvásár-utcai házában. Az udvar végén levő szénakazal gyúlt ki. A szomszédok hamar észrevették az égést és mielőtt a tűz belekapott volna a kerítésbe és a kukorica körébe, a kerítést szétszedték és a körét elhordták. Az önk. tűzoltók is gyorsan kivonultak a főparancsnok vezetésével és a nagy szétlőtt élesztett tüzet elnyomták. A tűz keletkezését nem tudják.

— **Királyi kegyelem egy fegyencz- nek.** A királyi kegyelem egy életfogytiglani fegyházra ítélt fegyenczet tett szabadá a nagyenyedi orsz. fegyintézetnél. Benedek Ferencznek hívják a szabadulót; 28-ik évét töltötte elítélésének. Meg fiatal volt mikor megkezdte büntetését Háromszék megyében elkövetett postarablógyilkosságát és most őszült fejjel hagyta el a fegyintézetet. Elűtése kezdeten, mintegy huszonnégy esztendővel ezelőtt megszökött a fegyházból, három évig bolyongott Romániában és nem talált nyugalom szökése miatt. Visszatért Magyarországra és önként jelentkezett a nagyenyedi fegyintézetnél. Azóta a szabóműhelyben dolgozott, nagy büntetést megbánva szorgalmas és jó magaviseletével

érdemelte ki, hogy az intézet igazgatósága királyi kegyelemre ajánlotta. Husvét másodnapján érkezett le a királyi kegyelem az igazságügyminisztériumtól és szerdán d. e. a fegyintézet igazgatósága az elítéltet szabadságra bocsájtotta. Benedek meghatva hallgatta az igazgató közlését szabadon bocsájtásáról.

— **Az Emke válsága.** Egész Kolozsvár városát, de sőt az erdélyi magyarságot is igen élénken foglalkoztatják azok a hullámok, amelyek az Emke körül csapdosnak föl, s amelyeknek végső nyuiványai a fővárosba érkezve, már az „Emke válságáról“ beszélnek teljes tájékozatlansággal. Egészen bizonyos és ezt mindjárt cikkünk elején megállapítjuk, hogy az Erdélyi magyar köznevelődési egyesület nincsen válságban. Szomorú lenne, ha válságba jutna: mert hiszen az Emke nem egy kis kör érdekét szolgálja, az Emke vagyona nem jelentéktelen társulat vagyona, amelynek sorsa igazán nem érdemelne ekkora érdeklődést. Igen, csak hogy az Emkét ezelőtt felszabadal nagyszerű nemzeti nekilendülés keltette életre, vagyonát az erdélyi magyarság legjobbjai növelték, gyarapították, s ettől az intézménytől az erdélyi magyarság nemzeti szempontjai igen sokat vártak az egyre jobban elhatalmasodó oláh terfoglalással szemben. Sőt talán tulságosan is sokat vártak, s éppen ezért van most bizonyos körökben nagyfokú elégedetlenség az Emke ellen. Dózsa Endre, Kolozsvármegye alispánja, lelkes magyar ember, az Emkének alapítása óta nagyobb alapítványokkal tagja, friss levegőt kívánt az egyesület működésébe belevinni. Intenzívebb és gyakorlatibb védeimet kér az Emkétől az erdélyi magyarság számára, mindenekelett pedig helyes és észszerű birtokpolitikát. Kifejtette egy röpiratban, hogy az Emkének 1 millió 500 ezer korona befektetéssel és jelzálogteher igénybevételével 30 ezer hold legelőt kellene vennie, s azt a magyar községek között olymódon kiosztani, hogy ezek 50 év alatt törlesszék le az Emkének. Ezen az alapon hatalmas arányokban fejlődhetne az erdélyi magyarság körében az állattenyésztés, a mi természetesen gazdasági megerősödére vezetne. Az Emke, — mint minden kritikát, úgy ezt is igen erzekényen fogta föl, — s Dózsa Endrének, — személyet sem igen kimélve, — az egyesület alelnöke válaszol a választmány megbízásából egy 86 oldalas röpiratban. Dózsa Endre, — a ki egyszerű indítványát nem akarta ilyen éles polemia tárgyává tenni, — noha az Emkének nagy alapítója, egyszerűen kilépett az Emkéből. De kilépett Fekete Gábor v. b. t. t. is, az Emke alelnöke is és e példát még igen sokan követni szándékoztak. Azt hangoztatták ugyanis, hogy az alelnökek a választmány nem adott meghatalmazást arra, hogy Dózsa, a ki röpiratban még a megengedett kritika határáig sem ment el, szenvedélyes hangon s „a választmány megbízásából“ köpeny alatt támadja. Mert ez nagyon méltatlan az Emkéhez. Beldi Ákos gróf, az Emke mindenféle szeretett és nagybecsült elnöke lépett most közbe, hogy a megindult lobmást feltartóztassa. Választmányi ülést hívott össze Kolozsvárra, a hol az ő szertetreméltó és mindég a nagy czelt tekintő egyeniségének sikerülni is fog a támadt egyenetlenségeket eloszlatni. Kívánatos is ez a legnagyobb mértékben, nehogy az Emke személyes torzalkodások és sértett ambíciók miatt csakugyan oda kerüljön, a hol már többet nem lehet rajta segíteni. Az Emke pénze közpénz, azt nemzeti

érdekek szolgálatára adták össze lelkes hazafiak, nincsen helyén tehát semmiféle személyeskedés. Mert minden ilyesminek csak az erdélyi magyarság nagy érdeke látja kárát.

* Köszönet. Boldogult férjem, illetve édesapánk id. Gazdag Lajos elhunytával a bennünket vigasztaló részvételt jó barátainknak és ismerőseinknek; az Ipartestületnek, a Tűzoltó Egyesületnek, a Szentlelek Társulatnak, az Iparos Önkepzőkörnek s ezen testületek mt. vezetőinek, koszorúikért és testületi részvételükért ezúton is kifejezzük hálás köszönetünket. Nagyenyed, 1913 márcz. 24. A gyászoló-család. 95 1—1

— Istenítélet Amerikában. Az Egyesült-Államok északkeleti államaiban vasárnap éjszaka rémes forgószél pusztított. Különösen hatalmas volt az orkán Iowa délkeleti részén és Missouri északi vidékein, a ciklontól a Missouri folyó is kiöntött. A legnagyobb volt a pusztulás Omahában. A lakosságot almában lepte meg a dühöngő ciklon, mindenki a szabadba menekült s közben egész utcaszorok dőlték romba. Növelte a veszedelmet, hogy éjjel két óra felé a város centrumában tűz ütött ki és a nagy orkánban a tűzvesz rémes gyorsasággal terjedt. Már egész városrészek heverték romokban, mikor hajnalfele hatalmas záporosó kerekedett s eloltotta a tüzet, hajnalban pedig lecsillapodott a forgószél. Omahában eddig 320 holttestet ástak ki a romok alól. A holttestek legnagyobb része szenné égett. A sebesültek számát több ezerre teszik és a hajléktalanok megszámlálhatatlanok. A kárt még hozzávetőlegesen sem lehet felbecsülni, az egész virágzó város csupa romhalmaz. Rémes hírek jönnek Desmoinesből, a hol a Raccoon és a Desmoines folyók kiöntöttek s a halottak számát harmadfél százra becsülik. Indianiában hétfőn estig száz holttestet ástak ki a forgószélől beomlott házak alól, Lincoln városa is csupa pusztulás, Nebraska is sokat szenvedett.

— Az állatok ingyenes védojtása. A földművelésügyi miniszter védojtásoknak a kiscigárdák között minél szélesebb körben való terjesztése érdekében az 1913. évi költségvetésbe újból 50.000 kor. hitelt engedélyezett. Ezt az összeget a folyó évben is csak a lépfene, serczegőszók és sertésorbáncz ellenes védojtások állami támogatására kívánja fordítani oly módon, hogy azokban a községekben, a hol ezek a betegségek évről-évre elő szoktak fordulni és nagyobb veszteségeket okoznak, s hol a védojtásokat a kiscigárdák szegénységük vagy a nagymértékű községi pótdadók miatt eddig egyáltalán nem vagy alig vették igénybe. Felhatalmazza az illető járási és városi magyar királyi állatorvosokat arra, hogy a folyó év végéig bármily időszakban a tényleges szükséghez képest a szegénysorsu kiscigárdák állatait, azok kifejezett kívánására, az imént említett betegségek ellen a költségvetésben rendelkezésre álló hitel kezein belül az államkincstár terhére megrendelendő, tehát ingyenes ojtóanyagokkal beohtassák.

— Ujabb államsegély Abrudbányának. Abrudbánya városa a múlt héten újabb államsegélyt kapott a kormánytól. Ezuttal rendőrségi célokra 2000 korona érkezett.

— Az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Zalatna és Vidéke Osztálya” e hó 29-én délután 5 órakor Zalatnán a Kaszinókör nagytermében közgyűlést tart.

— Honvéd-bakancs szállítás. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a honvédelmi miniszter ur leirata értelmében értesíti az érdekelte iparosokat, hogy a m. k. honvédség 1914. évi szükségletéből 16.000 pár bakancs és 5800 pár könnyű cipő a hazai kisiparosok utján fogbeszerezettni. A bakancsok fatalpsegek nélkül szállítandók s ezek talpán a méret nagyság száma fel tüntetendő, míg a könnyű cipők varrás előtt fatalpsegekkel látandók el. — Az 1 koronás bélyeggel ellátott pályázatok ott, hol ipartestület van oda, különben közvetlen a kolozsvári kamarához nyújtandók be, hogy az ajánlatok legkésőbb folyó évi április hó 15-ig okvetlen beérkezzenek. Az ipartestületek által, vagy közvetlenül az érdekeltek által a kamarához beküldendő ajánlatokon a hol ipartestület van az ipartestület által, a hol pedig ipartestület nincs, ott az elsőfoku iparhatóság által hivatalosan igazolandó, hogy a pályázók önálló iparosok. Az alkalmi szövetkezeteknél megjelölendő továbbá az is, hogy a szövetkezetnek ki a meghatalmazottja.

— A nagyhalmágyi osókvásár. Az aradmegyei Nagyhalmágyon ósrégi szokás, hogy a nép márczius 15-én, a tavasz ebrédésének napján, a maga természetes ösztöneinek leplezetlen megnyilvánulásával „osókvásárt” rendez. A tavaszi vasárt ugyanis mindig a márczius 15-ikét követő vasárnapon tartják meg a községben és a vásár napján huszonnégy óra hosszat szabad a csók minden felé. Az egész környék fiatal asszonyai a kik a legutolsó husvét óta férjhez mentek, megjelennek a vásáron és kedvükre csokolódhatnak. Odalépnek a tetszésük szerint választott férfi elé, odatartják arcukat vagy ajkukat és csókot kérnek. Ez a csokolódzás gyakran a férj személtára történik, de a nép tiszta erkölcsére vall, hogy a tisztesség megóvása miatt, a menyecskeket egy-egy eltesebb asszony kíséri. Hogy ez az ósrégi szokás honnan vette eredetét, azt ma már senkise tudná megmondani, de bizonyos, hogy ur és paraszt egyformán gyakorolja.

— Vak gyermekek felvétele. A vakok kolozsvári áll. s. orsz. intézetében a jövő 1913—14-iki tanévre 15—16 hely üresedik meg. Felvétetnek vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 8—14 éves vak fiugyermekek, akik a vakságon kívül más testi, vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ingyenes, vagy alapítványi helyet oly szülők gyermekei nyerhetnek el, akik szegénységüket szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május végéig „A vakok kolozsvári áll. s. orsz. intézete” igazgatóságához (Zapolya-u. 17 sz.) nyújtandók be. Kérésre a szükséges nyom-

tatványlapokat díjtalanul küldi, s bővebb felvilágosítással bárkinek készségesen szolgál az intézet igazgatósága.

— Az Öreg költő a gyermekeknek. Lévy József ósz költők csak meg-megszólal még s most, pátriarkai öregségében különös kedvvel írja hájos, meleg verseit a gyermekeknek. Most husvóra is kedves verset ír Sebők Zsigmond és Benedek Elek képos gyermeklapja, a Jó Pajtás husvétii számába, a mely egyébként is a szokottnál gazdagabb és változatosabb tartalommal jelent meg. Verseket írtak még bele Endrődi Sándor, Benedek bácsi, Endrődi Béla, elbeszélést Nagy Endre, Benedek Elek, mesét Holló Sári és Szabóné Noga Janka, érdekes cikket Sobópliu Aladár, Keményfi Jenő, Pozder Gyula és mások szép képeket rajzoltak. Ezek mellett megvannak az állandó közlemények: Sebők Zsigmond Dörmögő Dörmötör legújabb kalandjait mondja el, Rákosi Viktor folytatja regényét. A kis krónika rovat aktualitásán kívül kiegészítik a szám gazdag tartalmát a rejtvények és szerkesztői üzenetek.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest IV., Egyetem-utca 4.

A Szentkirály-utca 12. számú jókarban levő és jól jövedelmező házastelek eltávozás miatt olcsó áron eladó. Értekezni lehet Bakó Károly építész-nél Szentkirály-u. 16. sz. alatt.

94 2—3

*Csak azoknak
a cigarettároknek,
a kik egészségükre való tekintetből
nem szíjnák naponta 1-2 fil-
lérrel többet kiadni:*

Clubspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
1 doboz (100) hüvely 70 "

*— Croasi tanácsra a hüvelyek
és lapocskák bronc- és szinnyo-
más valamint szívdokkfiugyermekek
Ambréj nélkül vannak, de minden
lapocskában és hüvelyben benne
van szinnyomásal a védjegy
és a gyáros aláírása, Modiano*

Főraktár: **CIRNER J. JÓZSEF**
dohány nagy és különlegességi árudájában
335 13—15

MŰTRÁGYÁT (16% kálimsuperphosphat)
állandóan aktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

Egy kettőszáz holdas birtok

uri lakással, parkkal, megvételre keres-
tetik. — Közvetítők kizárva.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

76 4-6

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György
nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók:

a gyári raktárban Szentkirály utca 106. sz.,
Ifj. Mészáros János és Társánál Főtér
és a Fogyasztási szövetkezetben

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége
ez uton értesíti az érdeklődő közönséget,
hogy a biztosítás összes ágaira (élet-
tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfi-
zések Földes Ede ur könyvkereske-
désében eszkozlelndők. Ugyanott a biz-
tosításokra vonatkozó összes felvilágo-
sítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek
mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő
részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények

Lingner György ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

NAGYENYED = re forduljon minden érdeklődő
ki'sulyt fektet elsőrendű fajtsza anyagra

Alsófehér m. Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevelűek, kertésznövények,
bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű
áru
európai és amerikai alma és gyökerez vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékkeiye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénz- tétetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéke- ket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál czégnél Szentkirály-
utca 128. szám és Márer és Weiszberger czégnél.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.